

За формѣ-тъ на посредственното умозаключеніе и за нейны-тъ видове.

§. 48.

Понеже вещество-то на едно умозаклученіе состои отъ извѣстно число на понятія и сужденія; то явно е че взаимно-то отношеніе на първи-тъ и различіе-то на послѣдни-тъ трѣба да опредѣлятъ формѣ-тъ му.

1) Като обърнемъ вниманіе на понятія-та въ умозаклученіе-то, мы забѣлеждамы че средній терминъ трѣба да е поставенъ и въ двѣ-тъ негови послѣдствія, и спорядъ туй мы лесно вече ще предположимъ че казуемо-то може да бѣде поставено само въ първа-та послѣдствія; защото съ вторѣ-тъ обикновено се изражава отношеніе-то подлежащаго къмъ средній терминъ; равнимъ образомъ и подлежаще-то може да се постави въ втора-та послѣдствія, защото първа-та всякога показва отношеніе-то средняго термина къмъ казуемо-то. А като предположимъ и се увѣримъ въ това, мы намѣрямы че умозаклученіе-то, спорядъ понятія-та му, получава толкова различни формы, колкото различни мѣста може средній терминъ да задържи въ първа-та и въ втора-та послѣдствія. За по точно-то же опредѣленіе на число-то имъ, да взмемъ двѣ-тъ послѣдствія и да поставимъ средній терминъ на мѣсто на подлежаще-то и на казуемо-то, въ една-та и друга-та отъ тия послѣдствія: — ще получимъ слѣдующи-тъ четире формы.

Но ако разгледамы умозаклученіе-то спорядъ понятія-та му, то и ще се увѣримъ че оно и не може да има по много отъ четире формы, и какъ четвърта-та е възвратна на първа-тъ; а третия-та — на вторѣ-тъ. Тия форми обикновено се називаватъ *фигури на силлогизмъ-шѣ*.